

2293:32

KUNGL. UNIVERSITETETS BIBLIOTEK

UPPSALA

Landsmålsarkivet

Värmland

Pro sn

Nilsson, R. 1929.

Tillägg till ALMA: 19 om
Nödbrod.

H. H. 42

2293:32

exc. för redog. del - 73/8. Oherron

Svar på Landsmilsarkivets frågelista
19

Värmland
Bro.

19. Vödbrod.

Härad: Näs
Ere Jelmman

Under de svåra åren 1867 och 68 så fick
man plocka upp haverstråna på Tallum.
Det var inte så pass att man kunde
skära. Det var högersnö på många
ställen de åren.

På Västbo hade de have på Kyrkogår-
det 1867 och det var så tunt med
säd, att man kunde inte ta upp med
brak.

Man bakade rygpäs och ät.

På Salsland fick man äta karkbröd.
Då kunde man också ha till mjöl
att baka av. Jag vet detta däriigenom
att folk härifrån brukade hålla till
vid Salsland brukarna och mala. Vid

sådana tillfällen fick man veta rådet.
Väslövälling användes. Man vispade mjöl
 i väste. När jag tjänade på Tallum,
 så fick vi väste med kräftniger? i
 varenda söndagsmorgon. De Matmora
 gjorde ostpannkake som hennes man
 skulle ha med sig till väste på må-
 dagsmorgnen. Men har man fått så-
 dan, så har man haft rätt att flöt-
te ut äre d. r. s. länka tjänsten.

Det kanske inte fanns någon annan
 mat än morngarna än potatis och
 sillasälte. Sådan användes mycket till
 potatisen. Ville man ha särskilt att
 doppa potatisen; så röjde man
 ihop salt och mjölk eller någon
 gryn grädde. Sylthål fick jag på
 Tallum. Man tog de sjuvå bläckorna

Ret.!

av hållhunderna och förvalde dem och
 lade sedan ned dem i ett käle. Man
 strödde salt och kummig, kummig,
 mellan varje varv man lade ned.
 Så kokade man av denna kålen och ät.
 Man kokade äpplakaffe. Ästerna brändes
 som kaffe och maldes rändes. Så ko-
 kade man knölkaffe. Man kokade
 bröd, ställte sönder det och kokade kaff-
 fe. Givan man ställte brödet för-
 kade man det riktigt mjösa. Om man
 för omkr. 40 år sedan fingo tjänarna
 mjösa sig med rådan kaffe. Brän-
 des och förpass brukade köpa en fjän-
del kaffe och det skulle räcka i
 fjorton dagar.

Om det var riktigt sörskilt, så kunde
 de man köpa en tre fjärdedels

och ^{ringar} ~~ringar~~ och nägon pepparkaka att
 färga med. I torparstugorna bjöd man
 inte mycket till att baka sådant. Det
 var inte smaken utan ren fattigdom.
 Fillebozke fick man en gång nu året,
 på midnattsdagen. På den dagen väntade
 man mycket.

Takene, Värmland den 1/10 1928.

R. Nilsson.

Berättat av Eva Johansson född år 1845 i Bro. Har tjänat på herr-
 gårdar, bondgårdar och torpställen i Bro. Bosatt i Takene, S. Ny.